

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 20, 1990

Nr. 183

Prez. G. Bushas: „Irako vadai privedė jus prie karo angos“

Jo kalba perduota neįscenzūruota

Nicosia, Kipras. — Prezidento G. Busho žodis, įrašytas į vaizduojantį sekmadienį buvo perduotas Irako žmonėms per televiziją, bet nepranešta apie tai nieko iš anksto. Jis skambėjo kaip tam tikras įspėjimas, kad Bagdado vadai privedė kraštą prie karo su Vakarais ir arabų pasauliu.

Prezidento 8 minučių kalba buvo perduota be iškarpytų. Arabų kalboje vertėjas tuo pačiu metu perdavė ir vertimą. Prezidentas nepuolė asmeniškai prezidento Husseino, bet jo žodis buvo aiškiai skirtas parodyti skirtumui tarp Irako žmonių ir prezidento Husseino, kai jis pasakė, jog „rugsėjo 2 dienos Kuwaito invazija buvo neišprovokuotas užpuolimas mažo krašto, kuris nebuvo pavojingas jums paties“. Todėl „Kuwaitas buvo auka, o Irakas agresorius“. Prezidentas kalbėdamas, savo kabinete visą laiką stovėjo. „Tebūna jums aišku, mes neturime nieko prieš Irako žmones... Mūsų vienintelis tikslas yra pasipriešinti invazijai, kurią įsakė Saddam Husseinas“.

Valstybės prieš Iraką

Bushas priminė, jog pasaulis pasmerkė Iraką vienbalsiai, priimdamos nutarimą Jungtinėse Tautose. 27 valstybės, turtingos ir vargingos, arabų, musulmonų, Azijos ir Afrikos tautos atsiliepė į Saudi Arabijos prašymą, kad Kuwaitas būtų laisva valstybė ir pasijutė savo karo pajėgas prieš Iraką. Pirmą kartą istorijoje 13 Arabų Lygos valstybių kurios sudaro 80% arabų tautų, pasmerkė savo brojus arabus. Šiandien Irakas yra izoliuotas, kalbėjo prez. Bushas. Jis sakėsi netikintis, kad Irako žmonės nori karo. 8 metų karas nualino Iraką. Niekas nežino, kaip atrodytų šiandien Irakas, jei nebūtų kariavęs tiek metų.

Suomijos konsulas Vilniuje

Vilnius. (ELTA) — Rugsėjo 3-4 dienomis Lietuvoje lankėsi Suomijos generalinis konsulas Leningrade ponas Markus Lyras. Svečią priėmė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis bei jo pavaduotojai Bronislovas Kuzmickas ir Česlovas Stankevičius. Markus Lyras susitiko su ministru pirmininke Kazimiera Prunskiene, Ekonominės ryšių su užsieniu departamentu generaliniu direktoriumi Rimantu Purtiliu.

Užsienio reikalų ministerijoje įvyko pokalbis su užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu ir jo pavaduotoju Vytautu Kafkumi.

Suomijos diplomatas susitiko su Lietuvos-Suomijos draugijos valdybos nariais.

Markus Lyras domėjosi politine situacija Lietuvoje, derybų su TSRS perspektyvomis. Susitikimų metu buvo pasikeista nuomonėmis dėl dvišalių politinių, ekonominių, mokslinių ir kultūrinių santykių plėtojimo, aptartos apsiikeitimo informaciniais centrais galimybės, kiti abi puses dominantys klausimai.

tai šiandien būtų žymiai pažengęs visose gyvenimo srityse. Ir dabar Irakas atsidūrė prie karo angos. Dar kartą tai patį Iraką vadovybė apsisuka. Dar kartą Irako žmonės atsidūrė prieš tragediją. „Saddam Husseinas sakė jums, kad Irako daliniai buvo pakviesti į Kuwaitą. Tai netiesa“, kalbėjo prez. Bushas. Kuwaito žmonės priešinosi.

Atsakymas prezidentui

„Saddam Husseinas sakė jums, jog ši krizė yra kova tarp Irako ir Amerikos. Priešingai, tai Irako kova prieš pasaulį. Kai prez. Gorbaciovas ir aš susitikome Helsinkyje, mes sutarėme, jog negalima tarptautinė taika, jei didesnė valstybė užpuola mažesnę kaimyną. Niekada pasaulis nebuvo taip vieningas kaip prieš šią agresiją“. Jis irakiečiams paaiškino, kad iki invazijos į Kuwaitą, Amerika nebuvo Irako ne draugas. Praeitę Amerika yra padėjusi milijonais dolerių. Ir karas su Iranu nebūtų pasibaigęs be Amerikos pritarimo Jungtinėse Tautose.

Tuo pat po prezidento Busho kalbos, atsakė Irako televizijoje komentatorius Mikdad Morad, kuris pavadino Amerikos prezidentą „melagiū“, apkalbindamas jį išniekinimu musulmonų šventų vietų, kai yra siunčiami amerikiečių daliniai į Saudi Arabiją ir sakė, jog Washingtonas dirba kartu su Izraeliu prieš arabus. Tenemano Bushas, jog 17 milijonų irakiečių atsistos prieš Husseiną — „savo krašto sūnų, žmonių numylėtų“. Amerikos prezidentas noris būti „pasaulio diktatoriumi“. Šis jo atsakymas truko dvigubai ilgiau negu Busho žodis.

Mirties šaukimai

Veliau Bagdade pasirodė tūkstančiai irakiečių demonstracijose, šaukdami: „Mirtis Bushui, mirtis Amerikai“. Minėtasis televizijos komentatorius Morad dar pridėjo, jog arabai palaiko Husseiną, o Amerika tik reprezentuojanti Europos imperialistų interesus ir Izraelio sionistus. Bagdadas parodė ir tai, kai prez. Bushas, baigdamas savo žodį irakiečiams, iš kišenės ištraukė popieriaus lakštą ir perskaitė iš prez. Husseino kalbos, pasakytos 1988 m. lapkričio 28 d., kai jis tada pareiškė: „Nė vienas arabų kraštas neturi teisės okupuoti kitą arabų kraštą. Dievas neleids; jei Irakas nuklystų nuo teisingo kelio, mes norėtume, kad arabai pasiųstų savo kariuomenes atstatyti tvarkai“.

Į šią prezidento Busho kalbos baigiamąją dalį jis neatsakė nieko, tik pakartojo jau žinomą Husseino išsitarimą, kad Kuwaitas visai paprastai yra Irako provincija.

— Jordano karalius Husseinas tarėsi su Palestiniečių išlaisvinimo organizacijos dviem nariais — G. Habash ir N. Hawatmeh, kurie vadovauja marksistų sekcijai toje organizacijoje ir palaiko tarptautinį terorizmą.

Čekoslovakija paminėjo „Prahos pavasario“ 22-ąją sukaktį. Čekoslovakai stovi ant apversto tanko ir klausosi prezidento Vaclavo Havelio kalbos, prisimindami 1968 metų Varšuvos pakto valstybių, Sovietų Sąjungos vadovaujamų, invaziją, kuri sužlugdė tos tautos laisvės prasiveržimus. Vyriausybė pastatė apverstą tanką Prahos centre, šv. Vaclavo aikštėje, kaip nugalėtos invazijos dabartinį simbolį.

Valstybės departamento pareiškimas

Washingtonas. — Valstybės departamente Sovietų Sąjungos įstaigos direktoriaus pareigas einas John F. Tefft pranešė JAV LB pirmininkui dr. Antanui Razmai, atsakydamas į jo raštą iš rugsėjo 5 dienos, jog „Du plius keturi“ pasitarimuose Maskvoje keliamas tik Vokietijų sujungimo klausimas. Jis reikalas liečia kito krašto interesus, tas kraštas yra pakviestas dalyvauti. Vokietijos sujungimas dar neišsprendė visų klausimų, kurie po II Pasaulinio karo turi būti išspręsti. Svarbiausias to periodo neteisingumo klausimas, kuris turi būti sutvarkytas, yra Pabaltijo valstybių jėga inkorporavimas į Sovietų Sąjungą, rašoma Valstybės departamento rašte. Amerikos pozicija tuo klausimu yra gerai žinoma ir aiški.

JAV vyriausybė tiki, jog Pabaltijo valstybių ateitis turėtų būti pačių Pabaltijo žmonių apspėta laisva ju valia. Pabaltijo ateities ryšių su Sovietų Sąjunga klausimas geriausiai bus sprendžiamas tiesioginiais pasitarimais tarp pačių Pabaltijo valstybių ir Sovietų Sąjungos. JAV tiki, jog bus padaryta tolimesni žingsniai tokioms deryboms pradėti.

Ir jis savo raštą baigia, sakydamas, jog jam buvo malonu pareikšti, kad Amerikos vyriausybė palaiko Pabaltijo žmonių aspiracijas.

Valstybės departamento rašto data yra rugsėjo 7 d., bet redakcija gavo tik rugsėjo 18 d.

Sąjūdis su Estijos Frontu

Vilnius. (ELTA) — Lietuvos Sąjūdžio Seimo taryba pasiuntė Estijos Liaudies Frontui savo pareiškimą.

Estijos Respublikos Aukščiausioji Taryba š.m. rugsėjo 7 d. paskelbė nutarimą „Dėl Estijos Respublikos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos santykių“. Netrukus (rugsėjo 12 d.) iš Maskvos pasigirdo Lietuvai gerai pažįstamas balsas primenant, kad vėl „pažeidžiami (...) TSR Sąjungos konstituciniai pagrindai“, neatsižvelgiama į projektuojamą naują sąjungą, kuriai vėl turėtų priklausyti visos respublikos. „Tai protingas kelias, atitinkantis Estijos gyventojų interesus, ir juo reikia eiti“, — baigiamas TSRS prezidento pareiškimas.

Estijos, kaip ir kiekvienos kitos valstybės, laisvė ir nepriklausomybė nedalomos, ir niekas negali nurodinėti, kokių kelių jai eiti, kokioms sąjungoms priklausyti ar nepriklausyti.

Sovietai pažeidžia įstatymus

Trys Baltijos valstybės prie TSRS buvo prijungtos neteisėtai, stipresniojo savivalės, ir jos nenori, kad ta neteisėtai būklė tęstųsi. TSRS liaudies deputatų suvažiavimas pasmerkė Molotovo-Ribbentropo paktą. Belieka tik paskelbti nuo pradžios ne-

galiojančiais ir to pakto padariniais — 1940 rugsėjo 3-6 d. nutarimus, kuriais trys Baltijos valstybės tapo TSRS teritorijos dalimi. Kadangi Estija, Latvija ir Lietuva niekuomet TSR Sąjungai teisėtai nepriklausė, ką pripažįsta ir didžiųjų pasaulio valstybių dauguma, — nei TSRS konstitucija, nei jos įstatymai Baltijos valstybėms negali būti taikomi. TSRS vyriausybė pažeidžia tarptautinės teisės normas ir pačių TSRS konstituciją, taikydama ją teritorijoms, kurios jai nepriklausė.

Baltijos valstybių noras susigrąžinti savarakiškumą ir nepriklausomybę netorpeduoja naujos sąjungos sutarties rengimo, o, kaip žinia, tik skatina šį procesą.

Stebimės, kad TSRS prezidentas tariasi geriau žinąs Estijos liaudies valia, negu jos demokratiškai išrinkta Aukščiausioji Taryba.

Lietuvos Sąjūdis tvirtai palaiko ir visuomet palaikys visus Estijos laisvės ir nepriklausomybės siekimus.

— Washingtono Gynybos departamentas pranešė, jog Saudi Arabija pasirašė sutartį, kad už 3.1 milijonus dolerių pirs iš Amerikos tankų ir dalių iš General Dynamics korporacijos.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Washingtono prez. G. Bushas pasakė, jog jis nesulaikys karinių pajėgų telkimo Persų įlankoje, nežiūrint kokios iškilų biudžeto problemos.

— Pietų Afrikos juodųjų teisių kovotojas Nelson Mandela apkaltino policiją, kuri Johannesburge ir apylinkėse nori atstatyti tvarką. Jis pasakė, „kada jie kalba apie agitatorius, jie kalba apie mūsų veikėjus, apie mūsų laisvės kovotojus“. Jis sako, kad tuo būdu leidžiama žudyti mūsų žmones. Policija praneša, jog per paskutines 5 savaites buvo 760 žmonių, daugiausia, kurie tarp savęs kovoja.

— Maniloje Filipinų prezidentė Corazon Aquino pareiškė, jog turi tvarkingai pasitraukti amerikiečių karinės pajėgos iš Filipinų bazių.

— Valstybės departamentas nutarė įrašyti Gvatemalą į didžiųjų valstybių sąrašą, per kurias vyksta narkotikų prekyba. Departamento pareigūnas praneša, jog mažiausiai 4,000 akrų žemės vakarietėje kalnuotoje dalyje yra apsodinti opijumo aguonomis.

— Washingtono Busho administracija nutarė parduoti Saudi Arabijai ir Jungtiniam Arabų emiratui 385 modernius tankus, tai yra dvigubai daugiau, negu pernai buvo manyta.

— Londone susidarius mokslo žymių žmonių institutas tirti Vidurio Rytų problemoms, kaip rašo „The Christian Science“ Anglijos korespondentas, prie jo nuomone, kad reikia automatizaciją pakeisti demokratine institucijomis.

— JAV Senato komitetas baigė apklausinėti teisėją David H. Souter, kuris buvo prez. Busho nominuotas užimti Aukščiausiojo Teismo teisėjo vietą.

— PLO vadas Arafatas, atsisakydamas balsuoti už arabų rezoliuciją, smerkiančią Iraką už Kuwaito okupaciją, sukėlė nesantaiką savo pačių tarpe, nes dalis vadovaujančių asmenų palestiniečiams nepitaria Irako diktatoriaus politikai.

— Italija įsakė išvykti Irako karinių reikalų vedėjui ir jo patarėjams iš Italijos.

Gorbaciovas už referendumą

Rusija eina savo keliu

Maskva. — Užsienio žurnalistai iš Maskvos praneša, jog prez. M. Gorbaciovas pareiškė, kad turi būti suruoštas ir pravestas visoje sąjungoje tautos referendumas, ar galima leisti privačią nuosavybę, kad Sovietų piliečiai galėtų turėti žemės, kas reikštų, jog yra pažeistas vienas iš pagrindinių komunizmo ideologijos principų.

Gorbaciovas taip pat pranešė Aukščiausiojai Tarybai, kuri veda debatus kaip reiktų atsisakyti Sovietų Centro suplanuotos sistemos, jog galėtų pereiti į verslo ekonomiką, kad jis neatleis ministerio pirmininko N. Ryzkovo iš pareigų, kuris yra prieš radikalių reformų įvedimą. Gorbaciovas pasakė, jog klausimas yra per daug svarbus, kad jį būtų galima palikti nuspręsti keliems politikams „Tai yra per daug svarbus sprendimas, draugai, kad būtų galima jį nutarti įstaigose, auditoriose ar susirinkimų salėse, net ir šioje, kurioje mes šiandien dirbame“, pasakė jis, kai buvo pradėtos diskusijos dėl ekonominių pakeitimų.

Dar kartą reformos sulaukytos

„Klausimas, ar turi žemė priklausyti privačiai nuosavybei, yra suvereninė žmonių teisė nuspręsti, o tai gali būti padaryta tik referendumu būdu“. Šis jo pasiūlymas, kaip atrodo, yra skirtas kietosios linijos komunistams, kad jie nesaikytų, jog Gorbaciovas nori panaikinti socializmą kapitalizmo naudai. Tačiau čia nebuvo pasiūlytas specialus įstatymas tam referendumui praversti. Referendumą suorganizuoti Sovietams reiktų bent pusmečio.

Tačiau ekonomistas Abel Aganbegyan įspėjo — jei nebus radikalių pakeitimų greitai, tai Sovietų Sąjunga su dabartiniais trūkumais, infliacija ir socialiniais neramumais nežinia kur atsidsurs. „Yra daug blogiau negu iš paviršiaus atrodo“. Idomu, jog pats Gorbaciovas nenustatė laiko kada tas referendumas bus. Tokio įstatymo nėra. Visa žemė yra vyriausybės nuosavybė nuo revoliucijos laikų. Sesijoje buvo kritikuojamas Gorbaciovas už tai, kad jis tuo dar labiau

sukomplikavo padėtį ir vėl sulėtino reformų procesą.

Rusijos planas

Gorbaciovui jau radikalus planas yra teisė turėti žemę, bet tik su kai kuriais nuosavybės suvaržymais. Kai Sovietų Sąjungos deputatai tebediskutuoja ekonominių reformų galimybes, tai Rusijos Aukščiausioji Taryba jau nutarė pradėti kitą mėnesį radikalių reformų planą, pranešė tos respublikos ministeris pirmininkas Ivanas Silajevas. Silajevas dar sesijoje pasakė, jog Rusija ir kitos respublikos pačios kontroliuos savo reikalus, išskyrus gynybos, užsienio politikos ir traukinių reikalus. Visos ministerijos, kurios dabar kontroliuoja Rusijos industriją, turi būti panaikintos. Silajevas, kuris yra artimas Jelcino bendradarbis, pasakė, jog „Rusija nusprendė vykdyti tuos planus, kurie veda į kapitalistinę sistemą. Jei Sovietų Sąjungos kitos 14 respublikų ir Centro vyriausybė negali susitarti dėl vienos bendros visiems priimtinos strategijos, tai mes eisime patys vieni vykdyti tą planą“, pasakė Silajevas. Jis pripažino, kad susidarys daug dar nežinomų problemų piniginiuose reikaluose ir muitų sistemoje.

Viešumas

Daugelis Sovietų pareigūnų bijo, kad neįvyktų Sovietų Sąjungos išsiskirstymas, jei Rusijos Respublika pradės parduoti vyriausybės nuosavybę, įves konvertuojamą piniginį ir parduos savo žaliavą užsienyje ir savo žemę privačioms žmonėms. Jis taip pat pasakė delegatams, kad vietinės tarybos turi turėti teisę parduoti žemę privatiems piliečiams, daugiausia ūkininkams. Šioje sesijoje buvo pastebėtas dramatinis atsisakymas nuo paslapčių, kai Kremliaus pareigūnai viešai kalbėjo, kad reikia išsaugoti griūvančią Sovietų Sąjungą.

Pokalbis su Izraeliu

Maskva. — Praėjusį penktadienį Sovietų prez. M. Gorbaciovas susitiko su Izraelio kabineto dviem ministrais. Tokio aukšto rango pokalbis su Izraeliu nėra buvęs nuo 1967 metų, kai Maskva nutraukė diplomatinį ryšius su Izraeliu. Izraelis nori atnaujinti tuos ryšius ir kitą mėnesį Jungtinėse Tautose įvyks pasitarimas tarp Sovietų Užsienio reikalų ministro E. Severdnadžės ir Izraelio ministro David Levy. „Sovetskaja Rossija“ laikraštis kaltino Izraelį už negrąžinimą okupuotų žemių palestiniečiams, nežiūrint minėtų pasitarimų.

KALENDORIUS

Rugsėjo 20 d.: Eustachijus, Jolita, Fausta, Kolumba, Tautgirdė.

Rugsėjo 21 d.: Matas, apaštalas. Montvilas, Ifigenija, Visikintė.

ORAS CHICAGOJE

Saule teka 6:34, leidžiasi 6:54. Temperatūra dieną 73 L, naktį 53 L.

Algis Griškėnas

„LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ“ PROGRAMOJE

„Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė penktadienį, rugšėjo 14 d., nebuvo transliuojama, nes tuo metu siautusi audra buvo nutraukusi stoties siųstuvų elektros srovę. Rugšėjo 18 d. programoje buvo perduoti pasikalbėjimai su LIC New York skyriaus direktore Ginte Danušyte ir telefoninis pasikalbėjimas su JAV viešinių Lietuvos Aukščiausios tarybos viceprezidentu adv. Kazimieru Motieka.

„DIRVOS“ JUBILIEJINĖ POPIETĖ

„Dirvos“ 75 metų jubiliejaus popietė ruošiamą sekmadienį, rugšėjo 23 dieną, 12:30 val. p.p. Šv. Antano parapijos salėje. Programoje dalyvaus žurnalistas Balys Gražulis iš Flint, Michigan, ir dainininkės Valė Tautkevičienė iš Ona Vindasienė iš Windsor. Bus pietūs ir bufetas. Visi kviečiami popietėje dalyvauti. Bilietai gaunami Šv. Antano ir Dievo Apvaizdos spaudos kioskose, arba pas rengimo komiteto narius Eugeniją Bulotienę, Lidiją Mingėliene, Albertą Misiūną ar Vladą Staškų.

BALFAS KVIEČIA

Balf 76-to skyriaus metinis narių ir visų besidomiančių jo veikla susirinkimas įvyks sekmadienį, rugšėjo 30 dieną, 12:30 val. p.p. Šv. Antano parapijos salėje.

BLYNŲ VAISĖS

Šv. Antano kavinėje, rugšėjo 30 dieną, tuoj po Mišių, bus kepami obuoliniai blynai. Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir šeimininkės kviečia visus parapičius ir jų draugus atvykti į parapijos rengiamas blynų vaisės ir draugiškos nuotaiškos praleisti sekmadienio popietę.

MŪSŲ KOLONIJOS

Kennebunkport, Me.

KENNEBUNKPORTE ATOSTOGAVO

Bronė Stravinskienė iš Chicago praleido atostogas Kennebunkporto vasarvietėje daug metų. Siemet atvyko atostogauti su savo vyru ir anūkele. Bronė dainavo chore, atliko solo partiją iš veikalo „Karvelėli“, muzika Sasnausko. Ada Staknienė su vyru praleidžia metines atostogas Kennebunkporto vasarvietėje. Šiais metais ji dalyvavo lietuvių ir amerikiečių ruošiamuose renginiuose bei lankė meno parodą. Prof. Zdanys su šeima praleido atostogas pranciškonų vasarvietėje. Kartu atostogavo ir uošviai dr. A. Stankaitis su šeima. Bronius ir Valerija Šimkai iš Bostono praleido atostogas pranciškonų vasarvietėje. Kun. V. Pikturka buvo ateitininkų kultūrinės savaitės kapeponas ir kiekvieną dieną laikė šventas Mišias. Jo turti žodžiai su meile ir kilnia dvasia kelė susirinkusiųjų širdis į dangų. Inžinierius Antanas Girnius su žmona Valerija praleido atostogas pranciškonų vasarvietėje, dalyvaudami ateitininkų kultūrinėje savaitėje. Kun. Valdemaras Čukuras skaitė idomią paskaitą pranciškonų vasarvietėje per ateitininkų kultūrinę savaitę.

E. V.

LB DETROITO APYLINKĖS GEGUŽINĖ

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, sekmaadienį, rugšėjo 30 dieną, Dievo Apvaizdos Kultūros centre rengia gegužinę bus lietuviško maisto, pyragų, gėrimų ir laimės traukinius. Kviečiami visi Detroito ir apylinkių lietuviai ir jų draugai.

LANKĖSI LIETUVOJE

Lietuvos vyčių Garbės narys, Robert Boris ir buvęs Šv. Antano parapijos klebonas kun. Walter Stanevičius grįžo iš Lietuvos. Aplanke savo tėviškes. Turėjo progos susitikti su Lietuvos kunigais, ir susipažinti su gyvenimu Lietuvoje. Savo kelionės išpuošius žada pasidalinti su Šv. Antano parapijos nariais, netolimoje ateityje.

Im

„LIETUVIŲ MOKYKLOJ TESKAMBA LIETUVIŲ KALBAI“

Šis ir panašūs užrašai pasitiko gražų būrį mokinių ir jų tėvų rugšėjo 8 d. rytą atvykusių į Detroito „Žiburio“ lietuvių mokyklą. Šis pirmasis mokslo metų šeštadienis buvo skirtas bendriems mokinių ir tėvų užsiėmimams. Kiekviena šeima paršė pasižadėjimą ateinančioms mokslo metams, sukūrė maldą ir bažnyčioje uždegė po žvakutę savo maldos intencijai. Pokalbyje su tėvais, mokyklos vedėja Rūta Mikulionienė pakartotinai pabrėžė tėvų bendradarbiavimo būtinumą mokyklos gyvavimui ir sėkmei. Šiais metais kiekvieno mokinio tėvai turės pogrį vieną šeštadienį praveisti savo vaiko klase. Vaikai seka tėvų pavyzdį. Jeigu lietuviška mokykla yra svarbi tėvams, ji bus svarbi ir vaikams. Šiais metais mokykloje veikia: vaikų darželis („Žiburelis“) kalbantiems lietuviškai. Jam vadovauja Taura Underienė su padėjėjomis Alma Jankiene ir Danute Sirgėdienė. Taip pat yra net trys besimokančių lietuviškai klasės: I grupė – Lilė Strakšienė; II grupė – Rita Skiotienė; III grupė – Vilija Matveikienė, su padėjėja Rima Idzelyte. Kitų skyrių mokytojai: III sk. – Nijolė Lapšienė; V ir VI sk. – Viki Jankutė-Moss; VII ir VIII sk. – Vida Meilutienė; X sk. – Raimundas Sidabras; XII sk. – Marija Jankauskienė. Dainavimą dėsto Rimas Kasputis ir tautinius šokius moko Lelė Viskantienė.

Linkime jaunai, kūrybingai ir energingai vedėjai Rūtai Mikulionienėi sėkmingų mokslo metų. Tačiau mokyklos pajėgumas priklauso ne vien nuo jos pastangų ir darbo – priklauso ir nuo jūsu, mieli tėveliai. Tad, pagelbėkit jai!

DN

BUS ŠVENTINAMAS PALAIMINTOJO ARKIV. JURGIO MATULAIČIO BARELJEFAS

Prieš trejus metus, Lietuvos krikšto 600 metų sukakties proga, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčioje buvo pašventinta Kryžių kalno replika, sukurta dail. Jurgio Daugvilos. Džiugu, kad šiais metais įvykdomas ir antrasis užmojis – į bažnyčią įvesti ir palaimintąjį arkiv. Jurgio Matulaitį. Pirmojo projekto aukotoja buvo a.a. Viktorija Čepulionytė, antrojo – a.a. brolio Juliaus atminimui

LIETUVOS

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90403.

BANDYMAI LIETUVON SIŪSTI MEDICININES PRIEMONES

Vienas Batavia, NY mieste gyvenęs oftalmologas, susirūpinęs, kad Sovietų Sąjungos blokada Lietuvai sudarė medicininių priemonių trūkumus, nesenai sužinojo, kad jo bandymai šiuo reikalu, galbūt, išėjo į gerą. Dr. Denis Mažeika rašė ir telefonavo demokratų atstovei Louise Slaughter iš Fairport ir senatoriams Daniel Moynihan (demokratas) bei Alphonse D'Amato (respublikonas), prašydamas juos savo įtaką reikiamas prekes Lietuvai pristatyti. Dr. Denis ir jo žmonos giminačiai gyvena Lietuvoje. Jiems buvo pranešta, kad demokratų senatorius Paul Simon iš Illinois valstijos pasiūlė vienam Rytų Europos finansinės pagalbos įstatymui pakeitimą, kuriame reikalaujama, kad penki milijonai dolerių būtų paskirti Lietuvai humanitariniams reikalingam.

Iš „The Buffalo News“

LIETUVIS OLANDŲ TELEVIZIJOJE

Washington, DC, 142-ros Lietuvos Vyčių kuopos narys Al Cizauskas pasirodė olandų televizijos susuktame dokumentiniame filme apie kovas olandų valdomoje Indonezijoje 1946-1949 metais. Tas pasipriešinimas privedė prie Indonezijos nepri-

– Vincas Bridgevaitis. Abu mecenatai iš ankstyvosios išievių kartos. Ir antrajam projektui buvo paprašytas dail. J. Daugvila.

Palaimintojo arkivyskupo, Vilniaus katedros, Ausros Vartų Marijos bareljefų ažuolo lentose derinys, išpuoštas daugviliškais ornamentais, bus šventinamas rugšėjo 30 d. prieš 10:30 val. šv. Mišias. Šventins klebonas kun. Viktoras Kriščiūnėvičius, abiem atvejais nukreipęs aukas prasmingam bažnyčios papuošimui. Šiais laikais, kada lietuvių tautai taip reikalingas dvasinis atgimimas, tiek čia, tiek Lietuvoje, reikalinga prisiminti buvusius dvasinio atgimimo vadus, kokių buvo arkivysk. Jurgis Matulaitis. Jo testamentiniai žodžiai – „Rikiuokitės ir pasišvęskite“ tinka ir šiandien čia ir tėvyneje.

Klebonas ir parapijos liturgijos komitetas kviečia visus lietuvius ir parapičius dalyvauti šventinimo pamaldose.

Pr. Zaranka

LIETUVIŲ VYČIŲ VEIKLA

klausomybės paskelbimo. Tuo metu Al buvo JAV vicekonsulas Indonezijoje. Šio dokumentinio filmo tikslas buvo išaiškinti Olandijos piliečiams, kodėl ir kaip, turtingoji tauta laikais vadinama Olandų Rytų Indijos kolonija buvo prarasta. Tome filme interviu suteikė ir Dean Rusk, tuo metu buvęs Valstybės sekretoriaus asistentu. Dokumentinis filmas buvo rodomas olandų televizijos kanalose 1989 metų gruodžio mėnesį, minint 40 metų nepriklausomybės suteikimą Indonezijai.

VYČIAI MASSACHUSETTS VALSTIJOJE

Šiais metais South Bostono Lietuvos Vyčių 17-ta kuopa suteikė stipendijas dviem Šv. Petro parapijos pradžios mokyklą baigusiems. Liepos 14 dieną Šv. Juozapo koplyčioje įvyko atminimo Mišios už Al Jaritį, mirusį mūsų kuopos veiklų gerbiama nari.

Daug metų praleidę pasitarimuose ir posėdžiuose, pagaliau Šv. Petro parapijos komitetas nusprendė įvykdyti kapitalinius bažnyčios remontus. Jau pasirašyta sutartis su architektu, ir šių metų gale darbas turėtų būti užbaigtas.

Gegužės 20 dieną mūsų kuopos kėglininkai dalyvavo Providence, RI, vykusiam Naujosios Anglijos apygardos kėglininkų turnyre.

Pranas Markus vadovauja komitetui, kuris rengia „Novemberfest“, vokišką vakaronę, lapkričio 10 dieną South Bostono Piličių klubo patalpose. Laukiame Jūsų atsilankant.

Juoas White

VYČIAI NEW YORKE

Maspetho, NY, Lietuvos Vyčių 110-toji kuopa išgijo Vermonto valstijos deklaraciją, remiančią Lietuvos bandymus nepriklausomybę atgauti. Šioji deklaracija griežtai reikalauja, kad JAV prezidentas Bush padėtų šiai drašiai tautai.

Birželio 3 dieną mūsų kuopos narys brolis Yankevich buvo įšventintas kunigu Šv. Petro ir Povilo katedroje, o pirmąsias Mišias atnašavo tame pačiame Scrantone. Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje. Siunčiame jam maldas ir sveikinimus.

Dvasios vadas kun. Stanislovas Raila šią vasarą išėjo į pensiją. Dekojame jam už ilgų metų tarnybą. Jo šūkis buvo:

„Lietuva!“ Linkime jam sulaukti dar daug sveikatos kupinų metų.

Kuopa nusprendė finansiskai paremti dr. Jokūbo Stuko vedamą radijo programą New Yorke. Taip pat paskyrė lešų apšviesti mūsų Pakelės kryžių, kad žmonės galėtų pasidžiaugti šiuo lietuvišku religiniu kūriniu nakties metu. Prie to kryžiaus auga prieš dvidešimt metų pasodintas, dabar jau šešių pėdų aukščio, rūtų krūmas.

Visuotiniame Lietuvos Vyčių seime, liepos gale, įvykusiame Pittsburg, dalyvavo 30 mūsų kuopos narių. O birželio 1 dieną demonstracijos Washingtono nuvyko pilnas autobusas Lietuvai laisvės reikalaujančių narių. Vidurio Atlanto Lietuvos Vyčių apygardos seimas įvyks rugšėjo 30 dieną Amsterdam, NY.

Brunonas Rutkūnas

NAUJOSIOS ANGLIJOS APYGARDOS VEIKLA

Pavasarinį Naujosios Anglijos Lietuvos Vyčių posėdį sušaukė Bridgeport, CT, 141-ji kuopa. Posėdis vyko balandžio 29 dieną Šv. Jurgio parapijoje. Monsin-joras Pranas Prancuskas atnašavo šv. Mišias lietuviškai, o Vladas Barius atliko skaitymus ir giesmes. Po Mišių buvo pietūs.

Posėdį malda pradėjo Lawrence, MA mieste veikiančios 78-tos kuopos dvasios vadas kun. Albinas Janiūnas. 141-mos kuopos pirmininkė Klementina Miller pasveikino susirinkusius. Apygardoje veikia 14-ka kuopų, dešimt iš jų buvo atstovaujamos šiame posėdyje.

Naujosios Anglijos apygardos pirm. Al. Akule supažindino su prelegentu, Amerikos Lietuvių Bendruomenės veikėją Gintarą Čepą iš Bostono. Jis ragino mus testuoti pastangas Lietuvai atsikurti. Turėtume Washingtono krašto vyriausybę apkrauti laiškais, telegramomis bei telefoniniais skambinimais. Turėtume dalyvauti demonstracijose bei eisnose. Ką mes laisvajame pasaulyje veiksime, atkreips pasaulio dėmesį į Lietuvos problemas ir vargus.

Po posėdžio dalyviai buvo pavašinti vakariene. 141-moji kuopa pasigėrėtinai šeiminingai. Rudens posėdžiui šeiminingaus Brockton, MA, 1-ji kuopa.

Birželio 22-23 dienomis Naujosios Anglijos Lietuvos Vyčiai dalyvavo kolekcionijose Kennebunkport, ME, Pranciškonų vienuolių viloje.

Aldona Marcavage

Vertė

Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ met.	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija Straipsnius taisy savo nuomonę. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;

Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaras, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir
šešt. 9 v.v. – 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(1-312) 925-2670 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODO LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujotakos
Nechirurginis išsėplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabinete ir buto: (708) 552-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5835 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Keen Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KUDIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708) 385-4811

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;

Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;

Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3168;

Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽILJOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5827

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.

Gydytojas ir chirurgas
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas
Sherman ligoninė, Elgin, IL
Tel. (708) 637-0005
Skambinti galima 24 val.

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (1-312) 434-1818; Ketv. val. 3-6 v.v.
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ – PLAČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60463-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS

DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7785

ARAS ŽILJOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 1-708-527-0000
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3168;

Netaip gera, kaip manėm

ŠVEDŲ EKONOMIJA

Pasikeitimai Rytų Europoje verčia ir Švediją persvarstyti savo ekonominę-socialinę politiką — santvarka „Švediskasis modelis“ — progresyvi rinkos ekonomija, teikianti plačios skalės socialinius patarnavimus savo gyventojams — rodo žymes, kad neatlaiko konkurencijos tarptautinėje rinkoje. Anot *Christian Science Monitor* korespondento Klas Bergman (1990.IX.13), nuo 1960 dekados vidurio iki 1980 dekados vidurio, Švedija yra netekusi daugiau kaip 20% savo dalies eksportų rinkoje. Ekonomijos profesoriaus Stockholme Magnuso Blomstromo sakom: „1975 metais švedai buvo turtingiausia tauta pasaulyje. Šiandien nesame nei 10-ties turtingiausiųjų tarpe. ...Mūsų ekonomija tebeauga, bet gerokai per lėtai, o mūsų sugebėjimas konkuruoti tarptautinėje rinkoje yra nusmukęs“.

Kadangi paskutiniojo dešimtmečio metu Švedijos gaminiai kasmet užima mažesnę dalį tarptautinėje rinkoje ir viso to priežastis patoje Švedijos socio-ekonominėje sistemoje, Švedijos Finansų Ministerija numato, kad šis eksportų deficitas ir toliau didės. O ekonominių problemų Švedija turi daugybę. Infliacijos rata jau viršija 10%, gamybos kaina taip pat yra labai iškilusi. Bendrai paėmus, darbininkų algos pernai pakilo 9.5 nuošimčiais, beveik dvigubai tiek, kiek bet kur kitur pasaulyje. Tačiau gamybinis produktyvumas beveik visai nekyla. Pernai ekonominio augimo rata buvo tik 1%.

Tačiau finansų ministeris Allan Larsson primena, kad nuo sausio 1 dienos įsigalios pajamų mokesčių reforma, pagal kurią maksimali taksų rata nukris nuo dabar esančios 80% iki 50% asmeninių pajamų.

Mokesčių reformos tikslas yra pakelti darbininkų moralę: kai jie gales daugiau algos sau pasilikti, gal pakils jų darbingumas. Bet opozicinės partijos tvirtina, kad tai nepakels pragyvenimo lygio, nes mokesčiai yra apdedamos ne tik algos, bet ir prekės, imtinai ir maistas. Taksai už prekes siekia 25%. Nesumažinus šių mokesčių, pragyvenimo lygis kils taip, kad vien pajamų mokesčių sumažinimas mažai tepadės.

Dėl visos šios padėties, smunka ir piliečių pasitikėjimas dabartine Socialdemokratų (SD) valdžia. Socialdemokratai yra išsilaikę Švedijos valdžioje daugiau kaip 50 metų, išskyrus 6 metus 1970 dekadėje. Valdžioje nesantys socialdemokratai pripažįsta, kad Švedija stovi ant krizės slenksčio. Švedijos amatininkų unijų konfederacijos vadovas P-O Edin pareiškė, jog centrinė algų išsidėrijimo sistema suiro, taip, kaip paio ir ryšiai tarp Socialdemokratų partijos ir amatininkų unijų. Opozicinės partijos, kartu su švedų pramone, abi spaudžia Švediją įsijungti į Europos Ekonominę Bendruomenę (EEB). Bet jei ji tai padarytų, ji turėtų atsisakyti savo socioekonominės sistemos. Pavyzdžiui, Švedija, seniai giriasi savo žema bedarbe — šiandien tik 2%. Jei Švedija įstotų į EEB, tektų apkarpyti mažiau produktingas pramonės vietas ir bedarbė beatant pakiltų iki 6%-8%, kaip ir visoje EEB-jė. Finansų ministeris Larsson tvirtina, kad Švedija nėra prie krizės, jog Švedijos ekonominis modelis nuolat keičiasi: „Jis yra gyvas, ir mes jį padarysime dar gyvastingesniu“.

Tačiau Imigracijos ministras Maj-Lis Loow yra susirūpinęs, kad šiomet „Švedijoje pučiantys šturmas konservatorių vėjai“

nebeleis valdiškoms patarnavimų įstaigoms augti. Užsienio ministras Sten Andersson, turėjęs eile svarbių postų tiek valdžioje, tiek ir SD partijoje, sako: „Anksčiau sakėme: balsuokit už mus, ir jūsų gyvenimas palengvės. Dabar turime sakyti: balsuokit už mus, jei norite padėti silpniesiems mūsų piliečiams. Tai gerokai apsunkina mūsų politinį uždavinį“. O SD partija dabar yra mažiausiai populiari kokia tik buvo nuo pat II pasaulinio karo pabaigos. Vienas apklausinėjimas parodė, jog tik 33% žmonių ją šiandien remtų. O dar 1988 m., 44% būtų ją rėmę.

Ir tai nenuostabu: vidutiniam švedui labai sunku pragyventi, net ir šeimos tėvui ir motinai abiemis dirbant. Tik vienam šeimos nariui dirbti yra beveik neįmanoma. Maisto kainos yra dvigubai aukštesnės, negu bet kur kitur Europoje: Jautienos steikiai kainuoja tarp 10 ir 15 dol. už svarą, žali pipirai — 2.50 dol. už sv., obuoliai ir pomidorai — po 2 dol. sv. Tik bulvės yra pigesnės — po 60 ct. už svarą. Švedijoje, 84% visų moterų dirba įstaigose, ir jei turi vaikų, vis vien sunkiai tesuveda galus.

Tačiau ši sistema pakeisti, net ir pašeiti valdancią partiją, nebus lengva. Žmonės gali nenorėti neteikti kai kurių jos plusų: Bendrai imant, butai Švedijoje yra pigesni, negu kitur Europoje — vieno miegamąjo butas Stockholmo miesto centre kainuoja tik 400 dol. per mėnesį nuomos. Labai mažai kainuoja sveikatos patarnavimai ir vaikų švietimas. Bedarbės atvejų mokama nemaža kompensacija. Švedai turi bent penkias savaites atostogų kasmet ir vidurkiu, švedai ima maždaug 25 pilnai apmokėtas dienas sergant.

Daugumas švedų supranta, jog norint kelti Švedijos pragyvenimo lygį ir produktyvumą, ir norint konkuruoti Europos Ekonominėje Bendruomenėje, teks atsisakyti kai kurių lengvatų ir „malonumų“.

„Per 50 metų Švedija sėkmingai sprendė socialines problemas, jų sprendimą, patarnavimų teikimą pervesdama į privatų sektorių ir pakeldama gyventojų mokesčius tam apyvokai. Toliau nebus galima taip daryti“, sako ekonomistas P-O Edin. Valdžios apmokamos privačios įstaigos yra neproduktyvios, nesėja, nepajėgia aptarnauti visų, kurie yra jų reikalingi. Pvz., kai vis daugiau motinų turi uždirbti algą dėl aukštos pragyvenimo kainos, labai trūksta darželių vaikams; kartais pora metų reikia laukti vietos. Algos šioms privačioms įstaigoms sudaro 60% valstybinio biudžeto. Kitose Vak. Europos valstybėse jos sudaro tik 40% biudžeto.

Švedijos ateitį temdo ir iki 2010 metų numatytas visų branduolinių jėgainių uždarymas, kas būtų neblogai, išskyrus, kad niekas neturi plano efektyvaus energetikos kito Švedijai. Nedaug vilties teikia ir tai, kad opozicinės partijos vis dar nesugeba sudaryti koalicijos. Nematant kaip pastatyti geresnę valdžią, vis mažiau piliečių dalyvauja rinkimuose, kas pažeidžia ir demokratijos veiksmingumą. Visa tai ne teikia šviesaus vaizdo Švedijos atečiai.

Tai turėtų būti perspėjimas ir kaimyninėms Pabaltijo valstybėms per daug nesekti Švedijos pavyzdžiu ir galį susprogdinti ne vieno socialistinės sistemos šalininkų burbulą, kai jie lig šiol rodydavo į Švediją, sakydami, kad socializmas ir demokratija iš tikrųjų gali vienas kitą papildyti.

a.g.

AR HELSINKYJE G. BUSH PRAREGĖJO

TV žinių tarnybos gyre M. Gorbačiova

BR. AUŠROTAS

Jau prieš savaitę laiko, kai tik „yla išlindo iš maišo“, tai NBC ir kitos žinių tarnybos iš Baltųjų rūmų slapto žinių teikėjų sužinojo, kad JAV prezidentas G. Bush vyks į Helsinkį, Suomiją, susitikti su griuvančios imperijos sekretoriumi „svarbiems tarptautiniams klausimams aptarti“. Svarbiausia, Persų įlankos krizė. Jų tarpe sovietinių karinių patarėjų atšaukimas iš Irako.

Žinių tarnybos žiūrovams taip pat nepamiršo priminti, kad JAV prezidentas taip pat siūlys sovietams savo žinioje esančias ūkines gėrybes, kurių taip trūksta, anot R. Reagano, „blo-gio imperijoje“. Visą savaitę ligi rugsėjo 8 d. JAV viešosios nuomonės formuotojai skelbė nepalankias žinias apie Iraką jau prasidėjusią ūkinę krizę bei nežmonišką Irako diktatoriaus elgesį su Irakie ir Kuvaite dar likusiais svetims šaliais ir t.t. Nepagailėta pabėgėlių vaizdų iš Jordanijos dykumose įsikūrusių pabėgėlių ir jų vargo istorijų. Tos visos žinios siekė vieno tikslo: nuteikti JAV piliečius prieš dabartinį Irako diktatorių Saddam Hussein.

Ar tų faktų nežino G. Bush

Žurnalistas rašytojas Peter P. Gemma „USA Today“ dienraštyje rugsėjo 8 d. savo skaitytojams mėgina priminti, kad „jeigu G. Bush būtų iš kito kelmo išspirtas politikas ir kiek kitomis akimis sugebėtų matyti Rytų-Vakarų ateities santykius, gerai suprastamas komunistų kėslus ir praetis šunybės, tai rugsėjo 9 d. nebūtų įvykusi „viršūnių“ konferencija Helsinkyje. Jeigu tik G. Bush suprastų Kremliaus kriminalinius ir kitus suokalbinius veiksmus visos planetos lygtyje, tai jokių būdu neįvyktų ši nuolaidžiavimų politika tarp Kremliaus diktatoriaus ir pasinešusio būti laisvo pasaulio tautų politinio vadovo.

Tiesą pasakius, jeigu tik G. Bush įžvelgtų slapta M. Gorbačiovo įsivėlimą Persų įlankoje, jis suprastų, kad ir ūkinės sankcijos prieš Bagdadą būtų daug veiksmingesnės, jeigu jos būtų lygiagrečiai taikomos ir Maskvai. Bet morališkai ir ūkiškai nusibankrutavusiam, beveik ant ūkinės

katastrofos stovinčiam „socialistiniame darbininkų rojui“ Amerika ir vėl siūlys savo politinį prestižą, technologijos laimėjimus bei beprocentines paskolas.

Visos buvusių „viršūnių susitikimų“ istorijos moko, kad jos labai brangiai kainavo JAV finansams bei strateginiams poreikiams. Prisimenant F. D. Rooseveltą Rytų Europos bolševikams išpardavimą Jaltoje ir dabartines J. Bakerio, užs. reikalų sekretoriaus, teikiamas Sovietams dovanas JAV strateginėje erdvėje, matome, kad „viršūnių“ konferencijose JAV visada pralošdavo komunistams. Nežiūrint aukštu tonu giedamų panegyrikų komunistinei „Glasnost“ ir „Perestroika“ politikai, Sov. S-ga dar ir dabar tebelaiiko milžiniškas kalinių mases. JAV Valstybės departamentas apskaičiuoja, kad „anapus bambuko sienos dar tebeveikia apie 1,100 darbo vergų stovyklų, dirbančių pilnu pajėgumu, kuriose vergauja apie 4,000,000 asmenų. Gulagus pergyvenę asmenys teigia, kad jų tarpe yra apie 150 tūk. stovyklų skirtų tik moterims ir vaikams. Tuo pat metu mes beveik kasdien sužinome, kad komunistų apmokytų, vadovaujamų ir ginkluotų sukilėlių terorizuoja ramius gyventojus Filipinuose, Peru, Centro Amerikoje ir Afrikoje.

Didžiam pasityčiojimui iš laisvo pasaulio pastangų priversti Iraką išeiti iš mažučio Kuvaite, Sov. Sąjunga Iraką dar vis tebelaiiko apie 68,000 savo ištikimų karinių patarėjų. Net patys sovietai prisipažįsta, kad Irakie jie tebeturi keletą šimtų patarėjų ir instruktorių. Kai kurie iš jų dirba Saddam Husseinio štabe.

JAV žvalgybos pareigūnai tvirtina, kad Sovietų Sąjunga suteikė diktatoriui Saddam Husseinui visas reikalingas žinias apie JAV karo laivyno, žemyno bei oro pajėgų judėjimą Art. Rytuose. Jau po Kuvaite okupacijos Sovietai pardavė Irakui naujų ginklų už 150,000,000 dol.

Baigdamas šį sovietinių „gerų darbų“ balansą žurnalistas G. Gemma klausia, ar Amerikai

reikia dar daugiau „viršūnių“ konferencijų su Sovietais? Ir čia pat atsako: „taip, bet tik ne tokių, kurių vadovu būtų G. Bush, nes jis nėra tokio lygio valstybės asmuo, kuris galėtų išsiderėti reikalingas nuolaidas iš komunistų“.

Ar tikslas pasiektas

Esu įsitikinęs, kad JAV prezidentas, nors ir didžiai stengėsi, nesugebėjo Gorbačiova įtikinti, kad jis atšauktų į Sov. Sąjungą visus Irakie esančius sovietinius patarėjus ar jie būtų KGB, karinio ar treniravimo apmokymo žinovai. Sovietinė propaganda užs. reik. ministerijos igaliotinio V. Gerasimovo lūpomis 1990.IX.9 per TV žinių tarnybą pareiškė, kad „nei jokios ūkinės lengvatos, nei bet kokie kiti biznio susitarimai nuteiks Sovietų vadovybes atšaukti savo karius — instruktorius iš Irako“.

Šis Gerasimovo pareiškimas stipriai išreiškė sovietinės valdžios ir komunistų pažiūrą, kad jie nepaliks „Dievo valiai“ ir JAV bomboms Irako diktatoriaus likimo. Ir jeigu kultų kariniai veiksmai tarp JAV ir Irako kariuomenės, tada JAV volens nolens teks susidurti su sovietine technika, valdoma irakiečių rankų ir smegenų.

Taigi šypsniui ir rankų paspaudimai dviejų galybių atstovų per paskutinę atsisveikinimo spaudos konferenciją tebuvo skirti tik viešosios opinijos formuotojų, bet ne objektyviai šį susitikimą sekusių asmenų įvertinimui. Ir be aiškinių būdų galima suprasti, kad G. Bush nepasiekė to, ko jis tikėjosi, vykdamas į Suomijos sostinę.

Iš grynai lietuviško taško šį susitikimą tegalime neigiamai vertinti. Ligi tol, kol imperijos struktūra stipriai aptrupėjęs, okupantas Pabaltijo kraštuose tęs išnaudotojo, kraujo siurblio vaidmenį. Pastarųjų dienų Lietuvos Aukščiausios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio pareiškimai rodo, kad Sov. Sąjunga dėsia atsakyti, kada ji sutiks pradėti derybas dėl mūsų tėvynės pilnos nepriklausomybės atstatymo.

Aukšti kalnai negali būti pereinami be sukreiptų takų. J. W. Goethe

Aukse Balčiauskaitė-Kašė su šveicare Constance Spreen — abi savo tautinius draubžius atstovavusios savo tautoms.

GYVENIMAS ANT PARAKO STATINĖS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Labai taiklius sovietinio gyvenimo komentarus duoda kelių vokiškų dienraščių. Maskvos korespondentas Jens P. Dörner, ne vieną kartą „karštomis“ Lietuvai dienomis, palietęs ir mūsų tėvynės įvykius. „Mannheimer Morgen“ dienraštyje įdėtame straipsnyje „Gyvenimas ant parako statinės“ jis taip pat įjungia ir Lietuvą, kadangi jo teigimu įvairios Sov. Sąjungos įmonės, kombinatai ar atominės jėgainės seniai turėjo būti nugriautos ar paverstos muziejais.

Be jokių kostūvų teršiamam orui švarinti, šia pus vakarinio Uralo dirba per 50 tūkst. įmonių, kuriose kasdieninė duona pelnosi kas antras Sov. Sąjungos pilietis. Nenuostabu, kad prieš gamtos taršą kovojan-

ti organizacija savo slapčiuose atsisaukimuose rašo: gyvename ant milžiniškos parako statinės. To įrodymu yra Černobylis bei jo pasekmės. Minding, tokie sprogimai gali pasireikšti 46-iose atominėse jėgainėse.

Dar toliau eina sovietinis mokslininkas Borisas Portirfevas, pažymėdamas, kad kiekvienam pasenusiam dujotiekioje, alyvos vamzdyje ar nepakankamai prižiūrimoje mašinoje tiksi nauja nelaimė. Be to, milijonai pėdsakų sako, kad sekantis pragaras turės tarptautines pasekmes. Ar galima jų laukti, palyginti su švelniu sprogimu Lietuvos chemijos fabriko „Azotas“ — tai jau naujas ir didelis klausimas. Daugiau kaip 10 tūkst. tonų (Nukelta į 4 psl.)

DUOBĖ

Romanas

ANDRIUS NORIMAS

53

— Maniau, bus daugiau... — grobikas nepatenkintas, bet Vytautas svarsto, kad grobis geras ir juo mėgausiasi. — Reikės ką nors kita sukombinuoti...

— Kodėl? Ką turi galvoje?

— Matai, vaikel... Mano sistema tokia: jei plėšiu maisto krautuve, tai jau kitą kartą panašu darbą ne greit atlieku... visą laiką tuo pačiu metodu dirbant tave greit gali sugauti! Reikės visai kitokios rūšies žygį atlikti. Manau, kad jau žinau!...

— Na, kokį?

— Dar nesu tikras... Noriu apšvarinti vieną privatų namą. Ten seniau gyveno mano draugė Valerie... Ji ten buvo šeimininkė. Žinojo, kokias brangenybes šeimininkai turi ir kur seifas... Bet...

— O kas? — Dikui nutilus Vytautas nekantrauja išgirsti pabaigą.

— Matai, tie savininkai išsiskyrė, tai galėjo namą parduoti. Kai ji mane atstatė, atsisakė veikti sykiu, tai supratau, kad gal ją atleido iš darbo. Bet tame name gal kiti... Gal dar turtingesni... Reikės išvalyti. Juoba pinigų turim, tai galėsiu pavaziuoti...

— Ar tai ne mūsų mieste?

— Ne, kiek toliau, kitame... — Jis nesako miesto pavadinimo. Dikas susimąsto, todėl Vyto klausimas jį lyg pažadina.

— Gal dabar pasidalinsime?

— Ką?.. Aha, pasidalinti!.. Gerai, vaikel! Aritmetika labai paprasta — viskas lygiai pusiau!

Vytautas džiūgauja gausias net 731 žaliuką, nes mintyse jau spėjo bendrą sumą skelti pusiau. Bet kitą sekundę Dikas jį apvilnia.

— Tau priklausytų lygiai pusė, bet ar atsimeni, kad esi man skolingas? — Iš užsegamos marškininių kišenės išima skaičių prirašytą raštelį. — Čia stovi tokia graži sumelė: lygiai 1350... Ar nemanai ją kada nors atiduoti ar sumažinti?

— Ar nori viską iš karto? Bet mano dalies nepakaktų?

Vytautis pikta. Štai, būtų turėjęs tokią gražią sumą! O šis pajodžarga nori iš jo atimti...

— Hm... Norėčiau patrakusiai greičiau atgauti savo pinigų. Žinai, mes turim geruuoju sugyventi, nesi-pykty dėl pinigų... broliškai!

— Gali pasiimti iš mano dalies šimtą.

Dikas prikando lūpa.

— Po šimtinės atiduodamas tu visą savo amžėlį mokėsi! Žygius ne taip dažnai paruošiu. Nesu tau kokia labdaros draugija! — Jis atskaito šimtą iš bendros krūvos, kiek pagalvojęs pridėda dar kitą. Paskui priberia 31 smulkesniais banknotais ir metaliniais. — Tai viskas ką gal! Nubraukiu tau net penkis šimtus nuo skolos!

— Esi baisus ryklis! Lygiai toks, kokį esu viena kartą sapnavęs! Naktivalka ir maumas!

Virpėdamas pyktiu Vytautas vis dėlto susižeria likučius, tarsi bijodamas, kad Dikas sumanys ir juos atimti... Bet Dikas ramus, tvirtas ir nepajudinamas. Vytautas stengiasi pažvelgti jam į akis, bet vis negali pagauti sėbro žvilgsnio. Pagaliau jis pats atsiska i Vytautą.

— Tai pirmasis mūsų bendras žygis. Atsimink, ragiau, kad aš tau vis paskutiniu metu tas cigaretes pirkau! Ir pinigų skolinau, kad apsisvaigintum... Apie advokato skolą net neminėja! Dabar, kai jau laikas pradėti atsilginti, tu mane vadini rykliu ir maumu...

Už tai galėčiau tau visą fisharmoniją ir priebrunį sumalti...

— O ką aš darysiu su tiek? To man pakaks gal tik kokiom dviem savaitėms...

Vytautas įsižiūri pinigų į piniginę, prie dokumentų.

— Nenusimink, gudreiva... Kaip tik ruošius greit aplankyti tą Valerie namą. Bus man smagi kelionė! Bet atsimink — dabar esi man skolingas tik 850...

Dar pora tokių grobių — tada jau beveik aliai cento būsi išmokėjęs! Nebebusi toks gaivalas, kaip dabar. Atsimink, kad neskaitytu nuosimčiu! Užuoat dekingumo sulaukiausi tikrai priekaištu...

Dikas nusistuka niurnėdamas ir vaizduodamas išsižeidusi. O Vytautas dar vis kaista ir širsta.

— Esi pogeris plėšikas! Gaila, anksčiau to nežinojau... Dabar mane ta skola riša...

— O aš visada laikiausi taisyklės: pinigai vienas dalykas, o draugiškumas visiškai kitas! Tik sutvarkius skolą draugystė gali būti arba tęsiama arba nutraukiama... Kai viską man grąžinsi, tada galėsi eiti į visas pasaulio šalis nepurkštavęs!

Vytautas sunkiai aluoja. Akyse lyg temsta nuo vos suvaldomo nirtulio. Raižymas viduriuose verčia galvoti apie skausmų mažinimą. Fizinis skausmas nustelbia dvasinę audrą. Po minutes kvėpavimas kiek išsilygina. Nieko nebesakdamas išsineša pro duris užangin. Topteli galvon susirasti Penny.

Dikas piktai nusišypso.

— Nuejo tasai užlys savo cigarečių pirtis... O gal dar tų ampulių... Kur jis jų gauna, makabukas? Bet man geriau, jeigu apsisvaigina... Vis nebe toks staugus, ne toks uvertus ir karštas būna... Tada man patiam lengviau jį vystyti, kaip man išsineša... Tegul nuodija save, kvaishelis... Neberūpės jam skola advokatui! Cha, cha...

(Bus daugiau)

AUGYS NE KVAILYS

Epizodas iš praeities

EDMUNDAS JAKAITIS

Nenuostabu drebėti iš šalčio. Drebėti iš baimės yra kitas dalykas. Kas yra buvęs tarp neramių dūšių, gerai pažįsta tą pagaugais nueinantį jausmą. Augys, nors ir buvo pakrikštytas Augustinu, mėgo geriau būti vadinamas Augiu, nes gerai rimavo: Augys ne bailys. Augys ne kvailys. Ir tikrai, jis nebuvo joks bailys. Bet kada jo žiaunos pradėjo nesuvaldomai drebėti ir dantų klenimas priminė ratų su geležiniais lankais riedėjimą grįstu keliu — miegas tapo neįmanomu.

Augys pravėręs akis, pamatė nuostabų gamtos vaizdą. Pro kaštanų lapų kiaurymę matėsi mėlyno dangaus skiautelė. Nors pati saulė nesirodė, medžių viršūnės maudėsi jos skaisčiuose spinduliuose. Tankiai apžėlusios kaštanų šakos negailestingai užstojo kelią kitiems saulės spinduliams, kurių Augiui taip reikėjo.

Suo miega bet kur. Jo guolis yra ten, kur tik randa vietos išsitiesti. Bet Augys ne šuo. Kietas suolas buvo geras vakar, bet šiandien paskaudę šonai neleido pilnai išsitiesti, o kairės kojos visai nejautė. Nė gimnastikos mankštai nepadėjo.

Susiėmęs šoną ir šlubuodamas, artėjo prie Laisvės alėjos. Kauno Miesto sodas nebuvo toks didelis, kad būtų galima pavadinti parku. Todėl ir Augiui nebuvo sunku atpažinti aplinką. Čia jis buvo daug laiko praleidęs su vaikų auklėmis, ar su ponitėmis, kurios neturėjo auklių. Artėjant prie sodo įėjimo, kiekvienas suoliukas galėjo daug papasakoti, kaip vystėsi Augio romanai.

Bet dabar ne tas jam buvo galvoj. Kaip jis atsirado Miesto sode, jam buvo mišlė. Nebandė jis išspresti, nes ir kitais kartais jam nepavykdavo to padaryti. Vieną kartą filmui nutrukus, žinojo, kad jis jo nebesudurs. Laisvės alėjoje viešpatavo šventiška nuotaika. Saulei ritinėjant žaliakalnių namų stogais, kauniečiai tebebuvo sapnų karalystėje. Vieni miegojo kaip užmušti, kiti — galvos skausmų kamuojami, vartėsi savo guoliuose.

Žingsniuoti galima tvirtai ir ne taip tvirtai. Kai kareivis žengia, žemė dreba. Tuo tarpu civilio žingsnis primena šliaužimą. Augio žingsniai nebuvo nei tvirti, nei lengvi. Kažkas per viduri. Kelias jam buvo žinomas, o jo gale laukė lova su šiaudiniu čiužiniu. Nors šiaudai ir buvo sugulėti, bet vis geriau, nei koks Miesto sodo suolas.

Ir taip Augys su kiekvienu žingsniu artėjo prie reikalingo poilsio. Ramybė ir taika viešpatavo mieste. Laisvės alėjoje, kaip žmonės sako, galima buvo šauti su patranka ir niekas nebūtų buvęs užkliudytas. Net ir į Augi nebūtų pataikytą. Mat, jis žingsniavo zigzagais.

Kertant Maironio gatvę, Karo Muziejaus laikrodžius nuskambino valandas. Augys, beskaiciuodamas varpo dūdžius, susipainiojo ir jam liko neaišku, ar buvo penkta, ar šešta, o gal ir septinta valanda. Bet ar tai svarbu? Jau buvo besukas į Daukanto gatvę, iš kurios įveikęs stačius Aušros tako laiptus, būtų Višinskio gatvelėje išsitiesęs savo lovoj. Tačiau staiga išgirdo nieko gero nežadantį balsą: „Tamsta! Sustok! Įkaušė nešiliniuoja Laisvės alėja. Jeigu šioji gatvė ir pavadinta Laisvės vardu, tai nereiškia, kad pilietis gali laisvai elgtis. Kas bus, kai pįjokai pradės tarpvarčiuose atleidinėti savo pūslės spaudimą? Tvarka turi būti.

Einam į nuovadą”, — pareigin-gai įsakė tvarkos dabotojas.

Augys pamatė, kad čia ne juokai. Bet jis nebuvo pėsčias. Ramiu balsu pradėjo: „Ponui vachmistrui nežinoma, kad aš duodu Slabadoj privačias pamokas. Ir tamsta svirdinėtum iš silpnumo nukulniavus tuščiu pilvu tokį kelią. Šiandien studento gyvenimas nėra lengvas. Ypač vaikiniui iš mažo ūkio. Siekti mokslo, neužtenka noro, reikia ir pinigų. Kaliau lapsardokui, kaip ištraukti šaknį, o tas užgimęs dykaduonis, vis savo: „Nesuprantu”. Bukapročiui perteikti mokslines žinias, yra tas pats, kaip kalti vinį į cementą. Aš manau, tamsta suprantate, ką aš noriu pasakyti”.

Tvarkos dabotojas suabejojo, ar vesti Augį į nuovadą, ar toliau klausyti. Augys naudojosi proga ir tęsė toliau: „Po įtempto darbo reikia ir atsi-kvėpti. Šaltas alus, sūrus žirniai daro savo. Gurkšnis po gurkšnio, saują po saujos, atėjo ir už-darymo laikas. Jeigu būčiau turėjęs pinigų, būčiau vežiką pasisamęs. Bet vargšas studentas niekuomet jų neturi. Ečiau, kol galėjau. Nustojus jėgoms, sustojau Miesto sodelyje. Niekam nekliudydamas, ne užkabindamas kitų, praleidęs naktelę, kulniuojau namo”.

Pilnam tvarkos dabotojo įtikinimui, Augys paklojo paskutinį savo kozirį: „Jeigu būčiau koks latras, neturėčiau kišenė 45 centus, bet iki studentišku pietų trūksta 50 centų. Mes studentai šelpiame vienas kitą. Jeigu kam trūksta 5 ar 10 centų, paskoliname. Juk kada nors sėdėsime odiniuose foteliuose ir atsiminsime, kad šalpa buvo gera talka. Šalpa neturi būti užmiršta. Jeigu kas užmiršta gavęs pašalpą, tai nebuvo jos vertas. Imkime mūsų vyriausybę. Visi iš kaimo. Kas juos šelpė, vėliau buvo atsiminti. Vedėjas buvo pakeltas į direktorius. Juk ir tamstos vyresnysis kada nors buvo vachmistru. O šiandien jis yra nuovados viršininkas. Kuria diena jis bus apskrities viršininkas. Žinoma, niekas nėra iškart pasidaręs dideliu ponu. Rekomendacijos, protekcijos pagreitina lipimą karjeros laiptais”. Augys galėjo dar kalbėti, bet vachmistras (kuris buvo eilinis policininkas) jį pertraukė: „Matau, kad esi padorus vyrukas ir reikalingas paramos. Še pusė lito ir pavalgyk studentų valgykloj pietus. Kada būsi didelis žmogus, neužmiršk policininko ant Daukanto gatvės kampo”. Augys, spausdamas

Algimantas Kezys dailės parodos atidaryme New Yorke kalba apie meną. Nuotr. Vyt. Mazelio

SPAUDA APIE LIETUVĄ

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Po keleto savičių tylos, spaudoje vėl pasirodė „Litauen” vardas. Jis nuskambėjo taip pat televizijos ir radio žiniuose. Tam akstiną davė Lietuvos užsienio reik. min. Algirdo Saudargio privati viešnagė JAV, kurioje taip pat pasimatė su JAV valstybės sekretorium J. Baker.

Didžioji spauda, pasinaudodama Reuterio pranešimu, rašė, kad min. A. Saudargas prašė ne tik Lietuvos nepriklausomybės siekio remimo, bet taip pat humanitarinės paramos. Tačiau amerikietis laukia, kad Vilniaus — Maskvos

puslįtį saujų, besidiegavodamas užtikrino: „Kaip Dievą myliu, neužmiršiu”.

Geresniam Augio pažinimui reikia paminėti, kad jis nebuvo joks studentas, bet universiteto koridoriuose jautėsi, kaip namuose. Gėrė su studentais pas brolius Šadauskus alutį, dainavo su jais studentiškas dainas, bet niekas nematė jo klausant paskaitų. Sugėbėjo išvengti atsakymo, kokias korporacijas priklausas. Užtarnautai galėjo rimuoti: Augys ne bailys, Augys ir ne kvailys.

pasikalbėjimai bus konstruktyvūs. A. Saudargas atsakė, kad Kremlius ir toliau laiko Lietuvą kaip vieną iš 15 respublikų, užmiršdamas paskelbtą nepriklausomybę. Laikraščiai taip pat įdėjo Lietuvos parlamento atsaukimą glaudesniai bendradarbiavimui tarp Rusijos ir Lietuvos, primenant prieš 70 metų pasirašytą sutartį, kurioje sovietinė Rusija pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Spauda taip pat įdėjo B. Jelcino pareiškimą apie glaudesni bendradarbiavimą 1991 m.

„Atrodo, kad bus labai sunkūs pasitarimai tarp Maskvos ir Vilniaus, rašo spauda, kadangi, Sov. Sąjungos generalinio štabo virš. gen. M. Moisiejevo tvirtinimu, Lietuva yra labai svarbus karinis punktas. Generolas priklauso prie 20 pasitarimų nariu. Strateginė Lietuvos padėtis yra viena raktinių pozicijų sovietiniams daliniams, kadangi atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, įvyktų didelis lūžis karių reikmenų tiekime tarp Estijos, Latvijos ir Kaliningrado srities.

Mainz vyskupijos savaitraštis „Glaube und Leben” buvo šar-

PARAKO STATINĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

nuodingos medžiagos išlėkė į orą. O kad „tik” septyni žmonės buvo nelaimėje — reikia tai skirti prie stebuklo, kadangi tą dieną virš Lietuvos perėjo stipri oro srovė, dideliu vėju išsklaidydama susitelkusią cheminę medžiagą.

Nepavydėtina padėtis 600 tūkst. gyventojų Astrachano mieste, kadangi tik 50 km. nutolyje sukoncentruoti yra dujų tankai. Vieną dieną laukiama ir jų sprogdimo.

Mokslininkas Profirjev sako, kad tik po Černobylio katastrofos buvo sudarytas „pavojaus komitetas” ir tai tik iš 12 asmenų. Tuo tarpu JAV-ese tokį komitetą sudaro 2,500 šios srities žinovų.

Kaltinimai metami centriniam organams. Juk tikrovėje ir Gudijoje nukentėjusiems 4 mil. piliečių nebuvo suteikta jokia materialinė pagalba. Jos ėmėsi pati Gudija, paskirdama nukentėjusiems... 15 rubl. dovaną.

Taikliai savo straipsnį baigia vokiečiai, primindamas skaitytojui, kad visi raštai ir prašymai rūšiami biurokratiname aparate turi peržengti įvairių durų slenksčius Maskvoje.

žas: arkliuku traukiamas vežimas su užrašu, kad nežiūrint degalų trūkumo Lietuvoje, „Katalikų Pasaulis” ir toliau platina lietuviškame Vilniuje. Nuotraukoje laikraščio red. kun. V. Vilentas su kitais dviem veža sudėtus vežime laikraščio pundus.

Spauda, rašydama apie Japonijos komunistų partiją, pažymėjo, kad Pabaltijo nepriklausomybės siekiai taip pat rado platų atgarsį. Japonijos komunistai yra už trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę.

Visuomet Lietuvai palankiam šveicarijos „Neue Zuercher Zeitung” birželio 10–11 (savaitgalio laida) buvo labai platus straipsnis, parašytas Alfredo Cattani „Kaip Maskva 1940 m. paverė Pabaltijį”. Autorius nurodo, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija buvo 1940 m. Prancūzijos žlugimo šešelyje. Italų kilmės šveicaras yra labai gerai susipažinęs su trijų valstybių geopolitine padėtimi bei įvairiais Maskvos klastos ėjimais, nes jis rašo, kad prez. A. Smetona 1940 m. vasario mėn. prieš sovietinę agresiją paramos ieškojo Berlyne, nes nuo Lietuvos pečių nukrito didelė Klaipėdos našta. Nors aukštas Lietuvos policijos pareigūnas pasiekė patį Heydrichą (Gestapo pareigūnas, Himmlerio pavad. nužudytas čekų laisvės kovotojų; keršydami vokiečiai su-naikino Lidice kaimą — K.B.), tačiau pas vokiečius nerado palankaus atsakymo. Nėra jokių abejonių, kad Maskva žinojo apie lietuvių viešnagę Berlyne, kadangi birželio 7 d. Molotovas pasikalbėjo su min. pirm. Merkiu pareikalavo atleisti vidaus reikalų ministrą.

Okupacija ir balsavimas. Autorius galvoja, kad sovietai balsavimo propagandoje išnaudojo Pabaltijo valstybių valdymosi formą savo tikslams, kadangi 30-ties metų laikotarpyje (iš kur 30m.!) trijuose kraštuose nebuvo tikros demokratijos, bet prezidentinis autoritarinis režimas, paremtas policija ir kariuomene.

Suminėjęs išvežimus, vokišką okupaciją, straipsnio autorius pabaigoje rašo, kad Stalinas Pabaltijo aneksiją nukopijavo nuo Hitlerio, paimdamas tam pavyzdžiu Austriją. Tačiau paskutiniai įvykiai parodo, kad pabaltiečių laisvės siekiai nenuslopinti yra ir po 50-ties metų ver-

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Parduodame greitai už didesnę kainą!

[Kainojimas velui!]
Perkame ir parduodame visose JAV valstijose.
Išlavinti ir patyrę tarnautojai.
MLS kompiuteris.
Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes.
Vietinė įstaiga.

ALEXANDER J. MOCKUS
REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

FOR SALE

Parduodamas nebrangiai 1977 m. Oldsmobile Cutlass Supreme. Skambinti 312-594-1596 arba po 4 v. p.p. 312-776-3335

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Dazų kambarius gerai ir nebrangiai.
Tel. 708-361-7918

DRAUGE GAUNAMI NAUJAS LEIDINIAI

KELIONĖ Į KAUNĄ, romanas. And. Norimas. 167 psl.	\$10.00
ŠIAPUS IR ANAPUS SAULĖ, poezija. Alf. Tyruolis. 109 psl.	\$6.00
ASMENYBĖ IR RELIGIJA. Ant. Paškus. 156 psl.	\$6.00
MĖLYNO KARVELĖLIO ŠVIESA, novelinis romanas. Alė Rūta. 287 psl.	\$12.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE, kelionių įspūdžiai. Ant. Rubšys. 430 psl.	\$9.00
ATSIMINIMAI. Juozas Urbšys. 166 psl.	\$7.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE. Kęst. K. Girnius. 422 psl.	\$10.00
AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE, Sibirian tremtinių atsiminimai. 303 psl.	\$10.00
GEROJO DIEVO GLOBOJE, atsiminimai. Nijolė Sadūnaitė. 144 psl.	\$5.00
AŠ KVIEČIU JUS. Marija kalba Medjugorje. Red. Kęst. Trimakas. 207 psl.	\$8.00
DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, monografija. Al. Merkeliš. 416 psl.	\$15.00
AŽUOLŲ RANDAI, Sibirian tremtinių atsiminimai. Antanina Garmutė. 127 psl.	\$6.00
PROFESORIUS RAKŪNAS, romanas. Albinas Baranauskas. 230 psl.	\$12.50
DIDYSIS KOVOTOJAS KUN. K. GARUCKAS, S.J. Red. kun. J. Kidykas, S.J. 385 psl.	\$10.00
VILNIO LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOSE. G. Krivickienė. 207 psl.	\$20.00
VILNIAUS MIESTO PLANAS, spalvotas	\$9.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Aukščiau: Balčiaukaitė-Kane (antra dešinėje) rugpjūčio 17 d., prieš savo kelionę į Lietuvą, atstovavo lietuviams per „Venetian Nights” festivalį Chicagoje. Čia ji yra su kitų tautų atstovais ir išrinkta Miss America Marjorie Judith Vincent iš Oak Parko.

Lietuvių Bendruomenės susitikimas su K. Motieka Seklyčioje. Iš kairės: V. Skudis, K. Motieka, dr. A. Razma, J. Šlajus ir A. Juodvalkis.

KARIAI SAUDI ARABIJOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Amerikiečių karių dienraštis „Stars and Stripes“ aprašė savo Saudi Arabijos korespondento JAV karių gyvenimą. Dienraščio korespondentas rašo, kad 60 tūkst. karių nuobodžiauja, kiekvieną dieną kovodami su smėliu ir karščiu. Priprato jie prie to monotoniško gyvenimo, gaudami kelių dienų pavėlavimu JAV laikraščius, skaitydami juos palapinėse, kur temperatūra siekia 105F laipsniais. Jokio ryšio su vietiniais gyventojais jie nepalaiko.

Netrukus karius pasieks nauja „literatūra“. Tai JAV krašto apsaugos išleisti du žiniaraščiai, kuriuose nurodomas elgesys su vietiniais gyventojais, aklimatizacijoje, nes maža klaida gali pasibaigti mirtimi, netinkamas ryšys ar elgesys su arabais virsta didžiausiu triukšmu, įsiveržiant didžiausiai neapykantos bangai.

Keletas naujo žiniaraščio patarimų: padėjus uniformą džiovinti, nesidėti jos tuoj pat, bet stipriai ją iškratyti. Kodėl? Uniformoje gali atsirasti skorpionas arba nuodingas voras, atsilygindami mirtinu igėlimu už ramybės trukdymą. Naudojant plaktuką – patikrinti kotą prie pat plaktuko, kadangi karštyje medis susitraukia. Pasiluosavęs plaktukas gali stipriai sužeisti kaimyną. Paklydus dykumoje ir be kompasu visuomet atsiminti, kad saulė teka rytuose, vandens atsargas išdalinti, imant tik vieną gurkšnį. Taip pat yra daug patarimų, kaip elgtis su kariniu inventoriu.

Malūnsparnio mechanikai skundžiasi, kad jie kiekvieną dieną turi keisti motoro oro vožtuvus, nes nežiūrint aukštai išsivysčiusios karinės elektronikos, jie nustoja veikti.

Deja, prieš smėlį nerandama jokios apsaugos: išsimaudžius ir einant iš purkštuvų palapinės į gyvenamą, smėlis vėl apdengia visą kūną ir uniformą.

Vakariniai pasivaikščiokimai artimiausiam mieste yra uždrausti. Tiesa, nedaugelis tą teisę turi, tačiau ir jie turi laikytis griežtų taisyklių. Jos liečia arabes. Mat moterys yra vergės, priklauso tik vyrai – arabai. Taip pat piešiniais parodytos pačios paprasčiausios mandagumo taisyklės: negalima sėdėti prieš svečią, uždėjus koją ant kojos ir rodant jam bato padą. Tas laikoma didžiausiu nemandagumo žingsniu.

BRANGSTA LIGONINĖS

Illinois 240 ligoninių gydymas per metus pabrango apie 14%. Priežastis – valdžios įstaigos reikiama neužmoka už neturtingųjų šalpos gydymą ir nuostoliai padengiami pakeliant sąskatas kitiems.

Apie 6 tūkst. uniformuotų amerikiečių moterų dalyvauja Saudi Arabijos operacijoje JAV krašto apsaugos minist. taip pat ir joms skiria keletą taisyklių: uniformoje amerikietė gali vairuoti karinį sunkvežimį, džipą, tačiau draudžiama vairuoti civilį automobilį, kadangi arabas neturi teisės vairuoti automobilio.

Prieš gerą pusmetį vokiečių spauda rašė, kad pabėgėliai afganistaniečiai Pakistane pasiūlymo tarptautinei organizacijai, norėjusiai ir moterims įsteigti mokyklą. Girdi, jos kiek prasilavinusios, neklausys vyrų, pradės maištauti, reikalaujamos lygių teisių su vyrais.

Vokietijoje gyvena beveik 1,5 mil. turkų ir kt. islamo išpažinėjų. Tūkstančiai vyrų vedė vokiečių, susilaukė vaikų. Gyvendami Vokietijoje islamai prisilaiko vokiškų įstatymų,

matant vokiečių einančią šalia vyro (turkai vyrai eina pirmi, paskui juos, kelių žingsnių nuotolyje eina moterys. Jos niekuomet nepakels akių į praeinančią vyrą, turėdamos visuomet skara apdengtą galvą ir t.t.). Vokiečių eina kartu su turku į restoraną, tačiau niekuomet nematysime turkės su vyru valgykloje, kur jie lošia kortom, domino.

Buvo atsitikimų Vokietijoje, kad tėvas ar brolis užmuše savo dukrą, seserį už palaikymą santykių su vokiečiu. Turke ar kurde padarė didžiausią gėdą visai šeimai. Tėvai atsako net ją palaidoti, neprimama tokia mergaitė į tėvų gimtinę.

Kitas vaizdas išvykus vokiečiai į Turkiją. Ji čia tampa vyro nuosavybe, giminių žeminama, vyro skriaudžiama, dažnai mušama. Kelioms pasisekė pabėgti ir atvykti į Vokietijos konsulatą, prašant pinigų grįžimui į gimtinę. Kitos turėjo palikti vaikus, nes Turkija laiko juos savo piliečiais. Pabėgusi su vaiku tėvą Turkijos vyriausybė niekuomet negrąžindavo motinai, o Vokietijos advokatai tokios bylos niekuomet nelaimėdavo, nes Turkijos policija Vokietės vaikų „nerasdavo“.

Prie Vasario 16 gimnazijos restauruotos pilies – gimnazijos nuosavybės svečiai iš JAV – dr. Edmundas ir Milda Lenkauskai.

A.†A. BRONEI VADOPALIENEI

mirus, skausmu dalinamės su liūdinčiais: jos vyrų JUOZU, sūnaus GYČIO, dukrų JOVITOS, RŪTOS ir MILDOS šeimomis.

Romanas ir Šarūnas Vadopalai

KAS TURĖJO NUOSAVYBĘ RYTŲ VOKIETIJOJE

Amerikiečių teisininkų firma Walter, Conston, Alexander & Green, kurioje dirba lietuviams gerai pažįstamas teisininkas William J. H. Hough, praneša, kad yra galimybė gauti kompensaciją už turėtą nuosavybę Rytų Vokietijoje.

Kompensacijos reikalavimą reikia pateikti iki spalio 13 d. Pasivėlinę nebeturės vėliau teisių į turėtą nuosavybę. Jei kas savo pretenzijas jau yra pareiškęs iki šių metų liepos 15 d., dabar vėl turi atnaujinti.

Kas šiuo metu gyvena Rytų Vokietijoje, reikalavimą turi pateikti to miesto ar rajono administracijai, pabėgėliai – buvusių savo gyvenviečių administ-

racijai. Tie, kurie šiuo metu gyvena Amerikoje ir kurie yra Rytų Vokietijoje turėję kokią nors nuosavybę, žemę, namus, įmonę, gali kreiptis į anksčiau minėtą amerikiečių teisininkų firmą, nes ji turi sutartį su Vokietijos teisininkų firma Weiss & Hasche ir gali buvusių Rytų Vokietijoje nuosavybių savininkų interesams atstovauti.

Smulkesnes informacijas teikia Walter, Conston, Alexander & Green firma, 90 Park Avenue, New York, NY 10016, tel. 212-210-9400 arba tiesiog William J. H. Hough, tel. 212-210-9487.

J. Kj.

A.†A. IGNAS KAZLAUSKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1990 m. rugsėjo 17 d., 5 val. vakaro, sulaukęs 63 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Mažeikiuose. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sesers Domicelės ir Bronės su šeimomis Lietuvoje ir kiti gimines bei draugai Amerikoje ir Lietuvoje.

Laidotuviams rūpinasi Stroškų šeima.

Priklausė Tauragės klubui.

Kūnas pašarvotas rugsėjo 19 d., trečiadienį nuo 4 iki 9 v.v.

S. C. Lack ir Sūnūs koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Laidotuvės įvyks rugsėjo 20 d., ketvirtadienį. Iš koplyčios 10 val. ryto velionis bus nulydėtas ir palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę seserys ir draugai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 312-737-1213.

Pranešame, kad š.m. rugsėjo 11 d., sulaukęs tik 28 metų, staiga ir netikėtai mirė Sūnus, Brolis ir Draugas

A.†A. LINAS STRAVINSKAS

Linas gimė ir augo Vilniuje. Į Ameriką atvyko 1989 m. lapkričio mėn. Dirbo Lietuvos pasiuntinybėje, Washington, D.C., paskutiniu metu gyveno Chicagoje.

Lietuvoje liko tėvai, brolis ir sužadėtinė Miglė Tauragytė. Velionis bus pašarvotas sekmadienį, rugsėjo 23 d. nuo 2-9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St. Laidotuvių apeigos ten pat 7 v. vakaro.

Laidotuviams rūpinasi a.a. Lino Chicagoje sutikti draugai.

Kadangi a.a. Linas giminių čia neturėjo, tai velionio pervežimui į Lietuvą ir kitoms susidariusioms išlaidoms padengti visuomenė maloniai prašoma aukų. Aukos renkamos Seklyčioje ir Vyresniųjų Lietuvių centre Chicagoje.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus, tel. 312-476-2345.

Gerbiamam

A.†A. BRONIUI KVIKLIUI

mirus, giliai liūdime su jo šeima: žmona BRONE, dukromis – RAMUNE, RŪTA, DANGUOLE, žentais – VINCU LUKU ir EDMUNDU KULKAUSKU, vaikais – DAINA, RIMU, ANDRIUM, RIMA ir JONU.

Nuoširdžiai užjaučiame juos ir visus artimuosius, netekusius mielo Vyro, Tėvo, Senelio bei tauraus Lietuvio.

Pijus ir Danguolė Bielskai
Gediminas ir Roma Bielskai
Leopoldas ir Izida von Braun

Tešviečia Amžinoji Šviesa mielai mūsų narei

A.†A. BRONEI VADOPALIENEI

Jos liūdinti vyrų JUOŽA, vaikų, vaikaitių šeimas ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Lietuvos Dukterų draugija

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1990 m. rugsėjo mėn. 20 d.

5

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. ZUZANA KANAVOLIENĖ

Jau suėjo dvidešimt metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Motiną ir Močiutę, kurios netekome 1970 m. rugsėjo 23 d.

Nors laikas bėga, bet mes jos niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Už jos sielą šv. Mišios bus aukojamos rugsėjo mėn. 22 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose mišiose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Zuzaną.

Nuliūdę: dukros, anūkai ir giminės.

Viešpačiui pašaukus į Amžiną Poilsį

A.†A. BRONĖ VADOPALIENĖ

liūdime kartu su atsisveikinimo prisiegtais: vyru JUOZU, vaikais su šeimomis ir visais velionės artimaisiais.

Zofija Rukšienė
Irena ir Petras Vebrai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-663-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

APLINK MUS

x Ateinanti sekmadienį, rugsėjo 23 d., 4 val. p.p. bus „Draugo“ metinė vakariene Martiniuko restorano pokyliu salėje. Vėdėja bus Maria Rudienė, Balfo centro valdybos pirmininkė. Meninė programą atliks sol. Dana Stankaitė, akompanuojant muz. Alvydai Vasaičiui. Solistė dainuos liaudies dainas. Kalbos bus trumpos, maistas geras, pabendraavimas ir atsipalšinimas draugiškas. Vakariene daroma lietuviškam rašytam žodžiui išlaikyti.

x Mokinių registracija Kr. Donelaičio liuanistinėse mokyklose bus tęsiama šį seštdienį, rugsėjo 22 d., nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. Mokykla dirba Francis McKay valdiškos mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield, Chicagoje. Veikia pradinė ir aukštesnė mokyklos, vaikų darželis ir lietuviškai nekalbančių vaikų klasė, o taip pat ir lietuviškai norinčių išmokti suaugusiųjų klasė. Priimama registracija tikybės pamokoms. Kviečiami visi lietuvių kilmės vaikai. Tenelieka nei vieno lietuviuko nelankančio liuanistinės mokyklos.

x Algimantas Kezys atidarys dail. Gintarės Uogintaitės tapybos kūrinių parodą rugsėjo 21 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus galerijoje. Po parodos bus vaizės ir susipažinimas su dailininke.

x Janina Matuzevičienė iš Lietuvos rašo, kad „mūsų šeima ištiko skaudai nelaimė. Septyniolikmetei dukrai Vaidai Lietuvos gydytojai jau bejėgiai padėti. Diagnozė — Mioblastinė leukozė. Vienintelė viltis ją išgelbėti — kaulų čiulpu persodinimo operacija. Vaidos gyvybė — Jūsų rankose. Padėkite surasti sponsorių, galintį finansuoti mūsų dukros gydymą JAV“. Jos adresas: J. Matuzevičienė, Gedimino 1-71, 235120 Radviliškis, Lithuania, tel. 52370.

x Ateitininkų namuose Leonte rugsėjo 22 d., seštdienį, yra rengiama arbatėlė, kurios metu savo išpušius iš Lietuvos papasakos dr. Albina Prunskienė ir Irena Polikaitienė. Kviečiami ateitininkai sendraugiai, moksleiviai ir studentai atstovai ir jaunųjų ateitininkų globėjai. Išpušiai bus tikrai įdomūs ir negirdėti.

x Lietuvių Fondo rudens vėjus jau prasidėjo ir aukos priimamos L. Fondo raštiniame 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629. Paaukoje 100 dol. gaus vieną bilietą į vėjus užbaigtųjų pokylių, kuris įvyks lapkričio 10 d. Martiniuko pokyliu salėje. (sk)

x Lietuvos ekskursija į Argentina, Braziliją ir Čilę organizuoja „Draugas“ š.m. lapkričio 26 d. iki gruodžio 9 d. Smulkesnei informacijai kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787. (sk)

x Moteris iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. Skambinti: 312-847-3824. (sk)

x G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus nesikreiant per Maskvą. Galimybės Riga/Kopenhaga (su nakvyne)/Čikaga, New Yorkas ar Los Angeles. Taip pat siūlome Vilnius/Berlynas/Čikaga kaina nuo \$1020.00 iki \$1337.00, Vilnius/Berlynas/New Yorkas kaina nuo \$944.00 iki \$1261.00 ir Vilnius/Berlynas/Los Angeles kaina nuo \$1223.00 iki \$1623.00. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštines atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G.T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272. (sk)

x I LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMĄ KAUNE dar turime vietų. Bus parūpintas transportas į Kauną bei nakvyne suvažiavimo metu. Ruduo aktyviausias laikas Lietuvos kultūriname gyvenime. Kviečiami ir ne gydytojus vykinti kartu, kol dar yra galimybė vizas gauti. Kelionė spalio 1-18 dienomis. 15 dienų Lietuvoje ir 2 Kopenhagoje. Pilna kaina \$1985.00. Prašome kreiptis: G.T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272. (sk)

x VINA DEL MAR, Chile vadinamas „Gėlių ir Sodų“ miestu ir Valparaiso, pastatytas stačioje įkalnėje. Juos aplankys „DRAUGO“ ekskursijos dalyviai keliaudami Pietų Amerikoje, š.m. lapkričio mėn. 26 d. Del kainų ir informacijos kreipkitės pas American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787. (sk)

x „ŽAIBAS“ NR. 10 — skanios rūkytos dešros ir skilandžiai bus pristatyti jūsų nurodytu adresu Lietuvoje 10 darbų dienų laikotarpyje. 4 kg lietuviško skilandžio, 2 kg „Žalgirio“ dešros, 2 kg „Suvalkietiškos“ dešros, 1 kg „Sodžiaus“ dešros, 1 kg filė plėvelėje. Pilna kaina \$100.00 — kreiptis „Žaibas“ 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL. 60457. Telefonas (708) 430-8090. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomosiniais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747. (sk)

x Anglijos lietuvių klubo Chicagoje, gegužinė bus šį sekmadienį, rugsėjo 23 d., Šaulių salėje. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami ir gegužinė atsilankyti. (sk)

Rengimo komitetas Teatro festivalio, kuris bus lapkričio 15-18 dienomis. Iš kairės sėdi: Nijolė Martinaitytė — pirm., Zigmas Moliejus, Ramunė Kubiliūtė ir Audronė Užgiriene; stovi: Juozas Žygas, Ona Šulaitienė, Joana Krutulienė ir Halina Plaušaitienė.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos Chicago skyriaus valdyba, pirmininkaujama Matildos Marcinkienės, tęsdama lietuviškas tradicijas, suruošė Tautos šventės minėjimą. Minėjimas įvyko 1990 m. rugsėjo 16 d. Jaunimo

centre Chicagoje. Minėjimas susidėjo iš trijų dalių: pamaldų Jėzui koplyčioje, žuvusių už Lietuvos laisvę kovotojų pagerbimo ir akademines dalies.

Sventas Mišias celebravo ir pamokslą pasakė kun. Anicetas Tamošaitis, SJ, ir kun. Petras Daugintis, SJ. Maloniai Mišių dalyvius nuteikė giesmės, atliktos trijų žemaičių — Aldonos Underienės, Danutės Varanekienės ir Bronės Stravinskienės, vargonuojant K. Skaisgiriu.

Po pamaldų dalis Mišių dalyviai susirinko prie Laisvės kovų paminklo pagerbti žuvusių laisvės kovotojus. Šiai iškilniui daliai vadovavo Andrius Juskevičius. Prasmingą žodį tarė gen. konsulas Vaclovas Kleiza. Uždegus akurą, gėlių krepšį atnešė jaunas atžalynas, pasipušęs tautiniais rūbais: Kristutė Jonušaitė ir sesutės Valaitytės. Sugiedojus himnus, dalyviai patraukė į salę išklauti akademine dalį.

Akademinei daliai vadovavo vidurinėsios kartos veikli visuomenininkė, tautinių organizacijų viena iš vadovių Vida Jonušienė. Įžanginiame žodyje programos vedėja Vida Jonušienė aptarė Tautos šventės atsiradimą ir jos reikšmę išeivijai ir visai tautai. Tarp kitko ji pareiškė: „Tautos šventė supuola su religine Svč. Marijos Gimimo švente, minima Šiluvoje. Jos viena kita papildoma, nes viena suteikia tautinio pasididžiavimo pajautimą, o antra — religiskai atgaivina sielą. Okupacijos metais Šiluvos atlidai buvo ir tautinės rezistencijos pademonstravimas... Sibiro gulaguose ir amžino įšalo

visos moterys labai kviečiamos į moterų rekolokijas spalio 5-7 d. Rekolokijas ves kun. Jonas Bacevičius. I rekolokijas vyksime ir apsisistos Fullerton Cenacle vienuolyne, Chicagoje. Informacijai ir registracijai skambinti: Janonienei 708-985-9217 arba Kunstmanienei 219-322-4062. (sk)

x Visos moterys labai kviečiamos į moterų rekolokijas spalio 5-7 d. Rekolokijas ves kun. Jonas Bacevičius. I rekolokijas vyksime ir apsisistos Fullerton Cenacle vienuolyne, Chicagoje. Informacijai ir registracijai skambinti: Janonienei 708-985-9217 arba Kunstmanienei 219-322-4062. (sk)

x Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Tel. 312-476-6512. (sk)

x Sv. Rašto skaitymo-maldos būrelis vėl renkasi Kr. Donelaičio mokykloje, Washtenaw ir 69 g-vė, seštdieniais, 9:15-10:15 val. ryto. Įėjimas Washtenaw g-vės. Kviečiami mokinių tėvai ir kiti besidomintieji. (sk)

x Anglijos lietuvių klubo Chicagoje, gegužinė bus šį sekmadienį, rugsėjo 23 d., Šaulių salėje. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami ir gegužinė atsilankyti. (sk)

x Žemėje pakeltos tautiečių kančios ir sudėtos gyvybės aukos, persekiojimai, suėmimai, kankinimai ir visuotinės pagarbos nusipelnę partizanai, atvedę prie 1990 metų kovo 11 dienos, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo... Bet ši džiaugsmą dar tebetendmo Kremliaus atsiųstieji tankai ir visagalė KGB armija. Kelias į laisvę ir nepriklausomybę tebėra sunkus ir ilgas... (sk)

Apie Tautos šventės reikšmę ir dabartinę Lietuvos padėtį, kalbėjo svečias, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavad., teisininkas Kazimieras Motieka. Ilgojoje, valandą trukusioje kalboje, prelegentas realistiškai aptarė esamą padėtį ir Kremliaus bolševikų pastangas neišleisti Lietuvos iš savo glėbio. Padėtis Lietuvoje tebėra neiški, nes Kremlius vengia kontaktų su Lietuvos delegacija, nors yra paskelbtas kovo 11 d. nutarimo moratoriumas. Taryba posėdžiauja ir svarsto įvairias galimybes bei ruošia įstatymus, kuriems įgyvendinti neturi jėgos, o tuo tarpu Lietuvos komunistų partija tebeilaiko raktines pozicijas ir nepadeda Lietuvos demokratėjimui bei jos pastangoms išsilaikinti iš Kremliaus okupacijos. Tarp tarybos ir ministerių kabineto yra kai kurių nesutarimų, kuriuos neatsakingi asmenys bando gilinti. Šiuo

metu reikalinga veikti viešingai, kad lengviau būtų pasiekti išstojimo iš Sovietų Sąjungos.

K. Motieka savo kalbą baigė paskaitęs kažkurio lietuvių M. Babono laišką, adresuotą Lietuvos parlamentui. Štai kelios to laiško (1990.VI.14 d.) ištraukos: „Aš, iškentęs visus 1941 metų birželio 14 d. tremties žiaurumus, niekad nepaodučiau pirmas jiems rankas... Jie atėmė iš mūsų gyvenimo patį gražiausią laikotarpį — vaikystę ir jaunystę...“

„Taip mūsų vaikystę ir šandie rauda šalanti Komijos ir Sibiro taigoje, jaunystę lindi juodų šachtų purviniuose urvuose. Šitas gyvenimo laikotarpis sutryptas, sugniuždytas, kuriems šandien Jūs rengiate daryti nuolaidas, nežinodami, kokia klasta jie jums atsilieps. Todėl girdint žodžius: sustabdyti, grįžti, įsaldyti, o dabar dar naujas moratoriumas — nukrečia šurpas... Mes klausime: Ar nepaklydote, kaip kai kurie mūsų išrinktieji?.. Mes norime, kad savo tėvų žemėje mūsų palikuonys gyventų žmonėmis...“

Laiško gale atspira už klaidas, nes jam netekę lankyti lietuviškos mokyklos.

Prelegento kalba buvo kelis kartus pertraukta plojimais, o programos vedėja padėjo už atvirą žodį.

Minėję dalyje keletą dainų padainavo solistė Praurimė Ragienė, akompanuojant muzikui M. Motiekačiui. Pabaigoje, vedant solistę P. Ragienę, visi sustoję sudainavo Lietuvai brangi.

Visiems programos atlikėjams ir dalyviams padėjo ALT s-gos Chicago skyriaus pirm. M. Marcinkienė ir pakvietė į kavinę pasivaistinti ir pabendrauti.

Minėjimas praėjo pakilia nuotaika, buvo turiningas ir prasmingas. Prie iškilmingumo daug prisidėjo neilgtamam ir uniformuoti šauliai su vėliavomis, dalyvavę bažnyčioje, prie Laisvės kovų paminklo ir salėje. Net svečias pastebėjo ir pasidžiaugė šaulių gražia uniforma ir drausminga laikysena. Gerai, kad neužmirštama šios gražios šventės ir palaikomi prasmingi papročiai. Tenka pasidžiaugti, kad vis dažniau matomi jauni veidai, sumaniai ir sklandžiai pravedant ar atliekant programą. Šiame minėjime pasidžiaugė Vida Jonušienės puikia lietuvių kalba ir laikysena.

Žemaičių trio. Iš kairės: B. Stravinskienė, D. Varanekienė ir A. Underienė, vadovaujant K. Skaisgiriui, dainuoja prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centre sodelyje. Nuotr. Z. Degučio

IŠ ARTI IR TOLI

VOKIETIJOJE

— Kazys Baronas, „Draugo“ ir kitų laikraščių nuolatinis bendradarbis, rugsėjo 1 d., suėjo 70 metų. Gimęs Vilniuje 1920 m. rugsėjo 1 d. Baigęs Vytauto Didžiojo gimnaziją, studijavo Miunchene ir 1947 m. gavo ekonomijos diplomą. Ilgesnį laiką gyveno ir dirbo Kanadoje, uoliai reiškesi Hamiltono LB apylinkės veikloje. Nuo 1983 m. gyvena Vokietijoje ir redaguoja Elta-Pressdienst — vokiškai Eltos informacijas. Jis yra didelis sporto entuziastas, buvęs sportininkas ir apie sportą daug rašęs. Kanadoje suredagavo 1953 m. apie Lietuvį dienas Kanadoje leidinį. Anksčiau su St. Dalium paruošė knygą apie lietuvių Hamiltoną.

NAUJA KNYGELĖ VAIKAMS

Švietimo tarybos nepailsanti pirm. Regina Kučienė, rūpinasi ne tik lietuviškoms mokykloms, bet taip pat didelį dėmesį skiria naujų knygų išleidimui. Vis daugiau ir daugiau Švietimo tarybos dėka naujos knygos išvysta dienos šviesa. Knyga — geriausias draugas, geriausia dovana, geriausias kelrodys gyvenime. Reikia tik mokėti pasirinkti tinkamą ir vertingą knygą. Švietimo taryboje galima įsigyti įvairių knygų, tinkamų bet kurio amžiaus jaunimui. Neseniai Švietimo taryba išleido naują Vlado Vijeiko knygėlę vaikams „Žvirblis, kuris savo balsą nenorėjo“. Šios knygos iliustracijos yra paties autoriaus. Šioje knygygėlėje autorius alegoriškai per žvirblį pamokomai kalba į žmones.

Vargšas žvirblis buvo nusiminęs, nes jam nepatiko jo čirškėjimas. Musė, įkyriai žydas, tyčia pamelavo, kad žvirblis balsą pavogė jautis. Vykio miško gyventojų teismas, kuris nusprendė jautio balsą gražinti žvirbliui. Žvirblis, gavęs jautio baubimą ir subautes taip išgąsdino žvirbliene, jog ji net iš lizdo išvarto ir kojelę susilaužė. Jo vaikai dar daugiau išgąsdino naujo tėvo balso, kad net ištisą naktį iš išgąščio negalėjo užmigti. Vargšas žvirblis nutarė aplankyti savo giminės. Nuvykęs ten, jis ir vėl iš niekieno negavo pritarimo savo naujam balsui. Niekam nebuvo suprantama kaip žvirblis gali baupti jautio balsu. Vis pyko ant jo dėl to baubimo. Kur mis, išgirdęs žvirblio istoriją pasakė visą teisybę. Pasakė kad jautis visai nepavogė žvirblio balso, o musė tyčia viską iš galvojo. Supykę žvereliai, atėmė iš žvirblio jautio balsą ir su grąžino jį jautiui, o patį žvirblį įmetė į kalėjimą. Liūtas pasakė „Labai negražu savintis svetimą daiktą. O yra net už žmonių tarpe tokių, kurie niekina savo gimtąją kalbą ir trokšta svetimos“.

Tai tokia yra pagrindinė knygygėlės moralė. Siužetas yra pamokomojo pobūdžio. Knygėlė lengvai skaitoma ir patraukli savo turiniu. Autorius įsiužetą įtraukia daug veikėjų ir tas pa įvairina patį veiksmą. Š knygygėlė yra tinkama mokyklinio amžiaus vaikams.

Be įvairių knygų, Švietimo taryboje dar galima įsigyti įvairių vaizduojamųjų, garsiajuosčių kultūrinių renginių įrašų mokslo priemonių.

Nijolė Nausėdienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.